

Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa
Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Platform for Mobility and International Cooperation of Ethnologists and Cultural Anthropologists
Department of Ethnology and Cultural Anthropology
Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

mobilnaEKA – Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa

i

Katedra za manjinske kulture i zajednice

Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
pozivaju Vas na predavanje pod naslovom

"(Post)jugoslavenska doseljavanja u Beč: propitivanje etnonacionalizma, klase i mobilnosti"

koje će održati

dr. sc. Mišo Kapetanović

u četvrtak, 6. prosinca 2018. godine u 9.30 sati, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predavaonica A-202

O predavanju:

Beč je jedno od najvećih mjesta izvan regije jugoistočne Europe u kojem žive osobe porijeklom iz bivše Jugoslavije. Prema službenim podacima grada, svaka deveta osoba govori neki od jezika bivše Jugoslavije. Najveći broj ovih imigranata doselio se poslije 1965. godine, u tri vala: razdoblje *gastarbajterskih* migracija, izbjeglice tijekom ratova u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i na Kosovu te postjugoslavenske migracije. Beč je danas vibrantan grad s razvijenom infrastrukturom za ove migrante: nude se poslovi i usluge na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku, razvijena je industrija zabave te kulturna udruženja, izlaze mjesečne novine na materinskim jezicima migranata. Znanje o ovim iseljeničkim zajednicama u Beču te medijska slika koja se stvara u zemljama njihova porijekla mnogo su manje vibrantni, a često inzistiraju na kulturnoj zaostalosti iseljenika, njihovim desničarskim političkim orijentacijama, te logici očuvanja identiteta kao jedinim dimenzijama stvarnosti migrantskog života. Predavanje će se fokusirati na postjugoslavenske zajednice, kroz temporalne i prostorne okvire, analizirajući migracije od 1965. do 2018. godine s posebnim osvrtom na tri dimenzije: etnonacionalni identiteti, klase i promjena mobilnosti. Namjera je pokazati kompleksnost politika identiteta s kojom se članovi zajednica poistovjećuju, često u raskoraku sa svakodnevnim praksama u kojima je bliskost jezika i kulturalnog porijekla presudan faktor privatnih i poslovnih izbora. Posebno će se fokusirati na klasu, kao nevidljivi upravitelj odnosa među zajednicama, i radničku kulturu kao jezgru ovih veza te utjecaj novih mobilnosti na klasne dinamike. Postjugoslavenski odnosi u Beču i stalni priljev novih useljenika odličan su primjer za praktično istraživanje tzv. „društava u pokretu,“ kroz kritičko propitivanje teorijskih koncepata transnacionalnosti i super-diverziteta.

O predavaču:

Mišo Kapetanović je nerezidencijalni istraživač pri Centru za napredne studije Jugoistočne Europe, Sveučilišta u Rijeci. Doktorirao je 2017. na programu Balkanski studiji, Sveučilište u Ljubljani, magistrirao je 2010. godine na Sveučilištu u Beču i Sveučilištu u Leipzigu, a osnovni studij sociologije i filozofije završio je na Sveučilištu u Banjoj Luci (2008.). Njegova područja istraživanja vezana su za suvremenu materijalnu kulturu – neformalnu gradnju, postsocijalističke transformacije krajolika zemalja bivše Jugoslavije, te utjecaj novih tehnologija mobilnosti i komunikacija na kulturu radničke klase.

mobilnaEKA – Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa

Platforma je jedna od inicijativa Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, aktivna od 2013. godine, kojom se potiče i jača suradnja domaćih i inozemnih etnologa i kulturnih antropologa i znanstvenika srodnih disciplina. Organizacijom različitih događanja – radionica, predavanja, okruglih stolova i sl. – stvaramo prostor za razmjenu znanja i istraživačkih iskustava, za učvršćivanje veza domaćih i inozemnih znanstvenih institucija, za pokretanje zajedničkih istraživačkih projekata te za kritičko promišljanje akademske mobilnosti kao jednog od naglasaka znanstvenih politika. Koordinatorice: dr. sc. Petra Kelemen, dr. sc. Sanja Lončar i dr. sc. Marijeta Rajković Iveta

Kontakt: <http://www.ffzg.unizg.hr/etno/mobilnaeka/>, pkelemen@ffzg.hr, sloncar@ffzg.hr, mrjkovi@ffzg.hr

Znanstveni kolokvij: Kvaliteta života kao pokretač suvremenih migracija

Zagreb, 6. prosinca 2018. godine

Organizatori:

Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju

Bilateralni projekt Drugi dom i migracije životnog stila u Hrvatskoj i Sloveniji

Platforma za mobilnost i međunarodnu suradnju etnologa i kulturnih antropologa –
mobilnaEKA

Katedra za manjinske kulture i zajednice

Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Ivana Lučića 3, 10 000 Zagreb

Dvorana A-018

11:15 – 12:15

dr. sc. **Sanja Klempić Bogadi** i dr. sc. **Sonja Podgorelec**, Zagreb: Migracije i kvaliteta života stanovništva hrvatskih otoka

12:15 – 14:00

doc. dr. sc. **Marijeta Rajković Iveta**, Zagreb: predstavljanje bilateralnog projekta: Drugi dom i migracije životnog stila u Hrvatskoj i Sloveniji

dr. sc. **Nataša Rogelja**, Ljubljana: Migracije životnog stila kao oblik privilegirane mobilnosti

dr. sc. **Sanja Cukut Krilić**, Ljubljana: Stariji migranti i skrbništvo u transnacionalnoj obitelji

dr. sc. **Martina Bofulin**, Ljubljana: New movements, new niches: The changing face of Chinese migration

Diskutantice: doc. dr. sc. **Sanja Lončar**, Zagreb; doc. dr. sc. **Petra Kelemen**, Zagreb; doc. dr. sc. **Tihana Rubić**, Zagreb.

Sažetci izlaganja:

dr. sc. **Sanja Klempić Bogadi** i dr. sc. **Sonja Podgorelec**, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

Migracije i kvaliteta života stanovništva hrvatskih otoka

Kvaliteta života složen je koncept koji odlikuje višedimenzionalnost. Istraživanja su potvrdila da su pri određivanju ukupne kvalitete života pojedinca podjednako važne prostorna dimenzija i specifičnost populacije koju se istražuje. Promatra li se stanovništvo hrvatskih otoka, suvremeni način života određuju demografski procesi – depopulacija i starenje te kontinuirana migracija. Migracije i kvaliteta života u složenom su međuodnosu. U određenim povijesnim trenucima kvaliteta života bila je privlačni ili potisni čimbenik migracije. S druge strane, migracija je trajno izmijenila i odredila sve aspekte svakodnevnice otočana. Nema pojedinca ili člana njegove obitelji koji nije osobno duže razdoblje života (najčešće zbog obrazovanja ili zaposlenja) proveo izvan otoka. Otočani migraciju doživljavaju kao sastavni dio otočnog načina života, osobne povijesti, kulture i društveno-ekonomskog života. Istraživanja kvalitete života stanovništva otoka zahtijevaju poseban pristup s obzirom na karakteristike prostora koje je moguće promatrati kroz fizičku i društvenu ograničenost (izoliranost, perifernost, održivost/ovisnost). U izlaganju će biti izneseni rezultati mjerenja dimenzija objektivnih uvjeta života (prometna povezanost otoka s kopnom, (ne)postojanje gospodarskih aktivnosti (s naglaskom na turizam), način provođenja slobodnog vremena te otočne usluge i sadržaji (odgojne i obrazovne ustanove, zdravstvena i socijalna skrb, trgovine, kulturni sadržaji) i subjektivne procjene kvalitete života. Zbog svijesti o malenosti i krhkosti te snažno iskazane želje za demografskim opstankom, otočne se zajednice otvaraju prema strancima – prije svega doseljenicima, a onda i turistima. Otvaranje zajednice postupno mijenja način i kvalitetu svakodnevice, zahtijevajući od otočana prilagodbu koju ne prihvaćaju svi u jednakoj mjeri.

dr. sc. **Nataša Rogelja**, Znanstvenoistraživački centar Slovenske akademije znanosti i umjetnosti (ZRC SAZU) – Institut za slovensko iseljništvo i migracije, Ljubljana

Migracije životnog stila kao oblik privilegirane mobilnosti

Predavanje se temelji na prikazivanju teorijskog pristupa *lifestyle migration*, koji su utemeljile britanske istraživačice Michaela Benson i Karen O'Reilly (2009) i izabranim životnim pričama ljudi koji žive, putuju i rade na jedrilicama na Mediteranu koje sam intervjuirala tijekom kulturnoantropološkog terenskog istraživanja u Grčkoj i Turskoj (od 2011. do 2013.). Tijekom predavanja životne ću priče prikazati u kontekstu heterogenih i proširenih migracijskih motiva (King 2002) i u dijalogu s teorijom *lifestyle migration*. Na taj ćemo način reflektirati dva pitanja: „Na koji način možemo govoriti o migraciji životnog stila

kao o privilegiranoj mobilnosti?“ i „Što možemo naučiti iz etnografskih primjera vezanih na migracije životnog stila o heterogenosti i hibridnosti suvremenih migracijskih procesa?“

dr. sc. **Sanja Cukut Krilić**, Znanstvenoistraživački centar Slovenske akademije znanosti i umjetnosti (ZRC SAZU) – Društveno medicinski institut, Ljubljana

Stariji migranti i skrbništvo u transnacionalnoj obitelji

U izlaganju ću se osvrnuti na teorijske i metodološke tematizacije starenja kao procesa u socijalnoj gerontologiji i u studijama migracija. Imajući u vidu činjenicu da migranti u društvima prihvatilištima stare i da su starije osobe jedna od najprepoznatljivih grupa međunarodnih migranta koji migriraju s namjerom promjene životnog stila, predstaviti će se i implikacije tih procesa za socijalne i migracijske politike. S tog aspekta će se razmotriti i pojedinačni aspekti skrbništva u transnacionalnim obiteljima.

dr. sc. **Martina Bofulin**, Znanstvenoistraživački centar Slovenske akademije znanosti i umjetnosti (ZRC SAZU) – Institut za slovensko iseljništvo i migracije, Ljubljana

New movements, new niches: The changing face of Chinese migration

The paper addresses the intersections of multiple mobilities within Chinese transnational spaces that have arisen as a result of China's economic and political rise. In particular, new types as well as scale of mobilities from China, especially tourism movements, have brought about the arrival of new groups of Chinese migrants and enabled the development of new economic niches in the countries of settlement. By observing these practices in Europe and beyond, this paper not only highlights the novel phenomena but also situates them in the wider global economic and political context.